

ГРОШОВО-КРЕДИТНА ТА ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ
ЯК ЧИННИКИ РОЗВИТКУ СПОЖИВЧОГО РИНКУMONETARY AND FISCAL POLICY OF UKRAINE ARE AS FACTORS
OF THE DEVELOPMENT OF CONSUMER MARKET

У статті розглянуто вплив грошово-кредитної та податково-бюджетної політики на функціонування споживчого ринку. Доведено, що динаміка споживчого ринку залежить від впливу інструментів державної фінансової політики. Як показник, що відображає вплив грошово-кредитної політики, використано обсяг грошової маси. Для аналізу впливу бюджетно-податкової політики досліджено показники видатків державного бюджету та рівень податкового навантаження. Дослідження впливу грошово-кредитної та податково-бюджетної політики на споживчий ринок здійснено шляхом застосування регресійного аналізу впливу рівня видатків держбюджету, обсягу грошової маси та рівня податкового навантаження на економіку України на динаміку роздрібного товарообороту.

Ключові слова: споживчий ринок, податково-бюджетна політика, грошово-кредитна політика, роздрібний товарооборот, грошова маса, видатки державного бюджету, податкове навантаження.

В статті розглянуто вплив грошово-кредитної та податково-бюджетної політики на функціонування споживчого ринку. Доведено, що динаміка споживчого ринку залежить від впливу інструментів державної фінансової політики. Як показник, що відображає вплив грошово-кредитної політики, використано обсяг грошової маси. Для аналізу впливу бюджетно-податкової політики досліджено показники видатків державного бюджету та рівень податкового навантаження. Дослідження впливу грошово-кредитної та податково-бюджетної політики на споживчий ринок здійснено шляхом застосування регресійного аналізу впливу рівня видатків держбюджету, обсягу грошової маси та рівня податкового навантаження на економіку України на динаміку роздрібного товарообороту.

тели расходов государственного бюджета и уровень налогового бремени. Исследование влияния денежно-кредитной и налогово-бюджетной политики на потребительский рынок осуществлено путем применения регрессионного анализа влияния уровня расходов госбюджета, объема денежной массы и уровня налогового бремени на экономику Украины на динамику розничного товарооборота.

Ключевые слова: потребительский рынок, налогово-бюджетная политика, денежно-кредитная политика, розничный товарооборот, денежная масса, расходы государственного бюджета, налоговое бремя.

In the article it was considered the impact of monetary and fiscal policy on functioning the consumer market. It has been proved that the dynamics of the consumer market depends on the influence of the tools of state financial policy. The volume of money supply has been used as an index reflecting the impact of monetary policy. For the analysis of the impact of fiscal policy, the indexes of the State budget expenditures and the level of tax burden have been investigated. The study of the impact of monetary and fiscal policy on the consumer market was carried out by applying a regression analysis of the impact of the level of expenditures of the State Budget, the volume of money supply and the level of tax burden on the Ukrainian economy on the dynamics of retail trade turnover.

Key words: consumer market, fiscal policy, monetary policy, retail trade, money supply, State budget expenditures, tax burden.

УДК 338.242:339.13.017

Яхно Т.П.

к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин Львівський торговельно-економічний університет

Гусаковська Т.О.

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту Полтавський університет економіки і торгівлі

Постановка проблеми. Ефективне функціонування та розвиток національної економіки можуть бути забезпечені шляхом оптимальної комбінації двох складників – ринкового саморегулювання та державного регулювання економіки. Розвиток національної економіки пов'язаний із постійним виникненням економічних, соціальних, адміністративних проблем, що не можуть бути вирішені лише шляхом ринкового саморегулювання. Тому головним завданням держави є застосування такої політики втручання в економіку, що буде оптимальною для забезпечення її сталого розвитку. Основними складниками політики держави щодо впливу її на національну економіку є промислова, грошово-кредитна, податково-бюджетна та зовнішньоекономічна політика. Провідним стимулюючим чинником та джерелом розвитку економіки є фінанси, тому фінансова політика держави є одним із найважливіших інструментів стимулювання розвитку національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням фінансової політики присвячено роботи низки відомих науковців та практиків, зокрема

Дж. Б'юкенена, Дж.М. Кейнса, П. Самуельсона, М. Фрідмана, Ф. Хайєка та багатьох інших [4; 6; 12; 15; 16]. Теоретичні та практичні аспекти фінансової політики та її вплив на соціальний та економічний розвиток досліджували вітчизняні фахівці: І. Адаменко, Т. Бабан, Н. Бова, О. Жак, І. Лук'яненко, О. Мануїлов, О. Омельченко, О. Рац, М. Сидорович, Н. Ситник, Н. Шибяєва, Б. Ярема та інші [1; 2; 5; 7; 8; 11; 13; 14]. Більшість науковців досліджує вплив фінансової політики держави та її складників на показники соціально-економічного розвитку країни: рівень ВВП, показники інфляції, доходи населення тощо. При цьому недостатньо дослідженим залишається взаємозв'язок застосування інструментів фінансової політики та показників функціонування споживчого ринку.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз взаємозв'язку грошово-кредитної та податково-бюджетної політики держави і динаміки споживчого ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Показники стану споживчого ринку є відображенням рівня соціально-економічного розвитку країни.

Крім того, активізація споживчого ринку є стимулом для позитивної динаміки розвитку економіки у цілому. Оскільки фінансова політика держави є одним із провідних чинників впливу на розвиток економіки, а споживчий ринок є її важливим складником, то його динаміка залежить у тому числі й від впливу інструментів державного регулювання.

Дослідження провідних науковців свідчать, що від стану та ефективності державної фінансової політики залежать умови споживання, заощаджень та інвестування, обсяги сукупного попиту та пропозиції, умови взаємодії національної економіки із зовнішнім світом [7]. Фінансову політику визначають як цілеспрямовану діяльність держави з використанням фінансової системи, що спрямована на мобілізацію фінансових ресурсів, їх розподіл і використання для виконання державою своїх функцій [1; 7; 14]. При цьому основним завданням фінансової політики визначають пошук та запровадження оптимальної моделі перерозподілу ресурсів для стимулювання виробництва та соціального захисту населення [7].

Державна фінансова політика включає в себе такі найважливіші складники, як бюджетна, податкова, грошово-кредитна, інвестиційна та цінова політики (рис. 1).

Бюджетна політика спрямована на управління доходами, видатками та запозиченнями. Податкова політика передбачає використання певних видів та ставок оподаткування, надання преференцій тощо. Грошово-кредитна політика регулює емісію грошових коштів, валютні операції, кредитні відносини, процентні ставки, проведення операцій на відкритому ринку, обов'язкові резерви комерційних банків тощо [7].

Слід відзначити, що ефективність фінансової політики залежить не лише від правильного вибору її інструментів, а й від забезпечення їх взаємоузгодженості. При цьому кожен із напрямів

фінансової політики впливає на ефективність здійснення інших напрямів. Так, податкова політика безпосередньо впливає на обсяги доходів державного бюджету. Своєю чергою, бюджетні видатки необхідно враховувати в процесі вдосконалення оподаткування. Проведення обґрунтованої бюджетної політики вимагає її узгодження з грошово-кредитною політикою: емісією грошових коштів та кредитних ресурсів, заходами з підтримки валютних курсів, контролем над інфляційними процесами тощо [7, с. 12–13].

Серед основних критеріїв ефективності фінансової політики вчені виділяють: динаміку ВВП, рівень інфляції, динаміку валютного курсу, рівень зайнятості та реальних доходів населення, обсяг та структуру інвестицій в економіку, фінансові результати діяльності підприємств, обсяги банківського кредитування, виконання державного бюджету. У цілому ефективність фінансової політики можна вимірювати її здатністю вирішувати соціальні завдання з одночасним забезпеченням економічного зростання, що є запорукою збалансованого розвитку національної економіки.

Дослідження науковців та емпіричний аналіз основних макроекономічних показників підтверджують значний вплив податково-бюджетної та грошово-кредитної політики на основні макроекономічні показники. Так, у своєму дослідженні О.П. Жак розглядає вплив податково-бюджетної та грошово-кредитної політики на основі моделі, вихідними параметрами якої є: для грошово-кредитної політики – обсяги та темпи зростання грошової маси; для податкової політики – дефіцит зведеного бюджету як частки у ВВП. Як основні макроекономічні показники автор використовує обсяг ВВП та рівень інфляції [5].

Б.П. Ярема та Н.С. Ситник у своєму дослідженні аналізують обсяг і структуру доходів та видатків зведеного бюджету України та їх взаємозв'язок із

Рис. 1. Основні складники державної фінансової політики

Джерело: складено за [7, с. 12; 14, с. 76]

такими макроекономічними показниками, як ВВП та його складники, а саме споживання, нагромадження, експорт та імпорт товарів та послуг [14].

Н.В. Шибасєва та Т.О. Бабан значну увагу приділяють дослідженню взаємозв'язку рівня податкового навантаження на економіку та економічного зростання [13].

Для розгляду впливу фінансової політики уряду України на функціонування споживчого ринку основним індикатором пропонується використовувати обсяг роздрібного товарообороту, оскільки цей показник найбільш повною мірою відображає економічну активність та розвиток споживчого ринку.

Під час здійснення аналізу бюджетно-податкової та грошово-кредитної політики в контексті її впливу на споживчий ринок необхідно вибрати чинники, що характеризуватимуть її вплив на динаміку споживчого ринку.

Для аналізу впливу бюджетно-податкової політики пропонується дослідити показники видатків державного бюджету та рівень податкового навантаження.

Динаміка видатків державного бюджету України представлена на рис. 2.

За допомогою бюджетних видатків здійснюють підтримку соціально незахищених верств населення, обсяг якої відповідає економічним можливостям суспільства. Бюджетні видатки здатні активно впливати на економічне зростання передусім завдяки пріоритету фінансування наукових досліджень, розвитку пріоритетних галузей економіки, вирівнюванню регіональних диспропорцій.

Держава застосовує різні форми впливу на економіку, зокрема надання субсидій організаціям і населенню, здійснення державних інвестицій, бюджетне фінансування галузей, які визначають науково-технічний прогрес, досягаючи відповідних змін економічних пропорцій. Бюджетні видатки

широко використовують для міжгалузевого та територіального перерозподілу фінансових ресурсів з урахуванням вимог найбільш раціонального розміщення виробничих сил, економічного зростання в регіонах та в державі загалом. Таким чином, видатки бюджету дають змогу впливати на різні параметри економіки, при цьому важливим є не лише їх обсяг, але й оптимальна структура, яка визначає напрями використання бюджетних ресурсів [10].

Структура видатків державного бюджету України в 2018 р. представлена на рис. 3.

Як свідчать дані Міністерства фінансів, значну частку у структурі видатків державного бюджету України займають витрати на соціальний захист та соціальне забезпечення (17,2%), виконання загальнодержавних функцій (17%), а також громадський порядок, безпеку та судову владу (10,5%). При цьому видатки на економічну діяльність становлять лише 5,6%, що є свідченням незадовільного виконання державою стимулюючої функції.

Основним джерелом доходів державного бюджету України є податкові надходження. Вони не лише виконують фіскальну функцію, а й дають змогу бюджетній системі перерозподіляти ресурси всередині держави і, таким чином, впливати на макроекономічну ситуацію в країні [14]. Водночас високий рівень податкового навантаження може призвести до зниження темпів зростання економіки та її тінізації.

Як свідчать дані статистики, рівень податкового навантаження на економіку України є досить високим (рис. 4). При цьому протягом останніх трьох років він збільшився більше ніж на 5%. Зростання обсягу податкових надходжень дає змогу державі збільшити дохідну частину бюджету, але така політика в середньо- та довгостроковій перспективі може стати чинником негативного впливу на економіку.

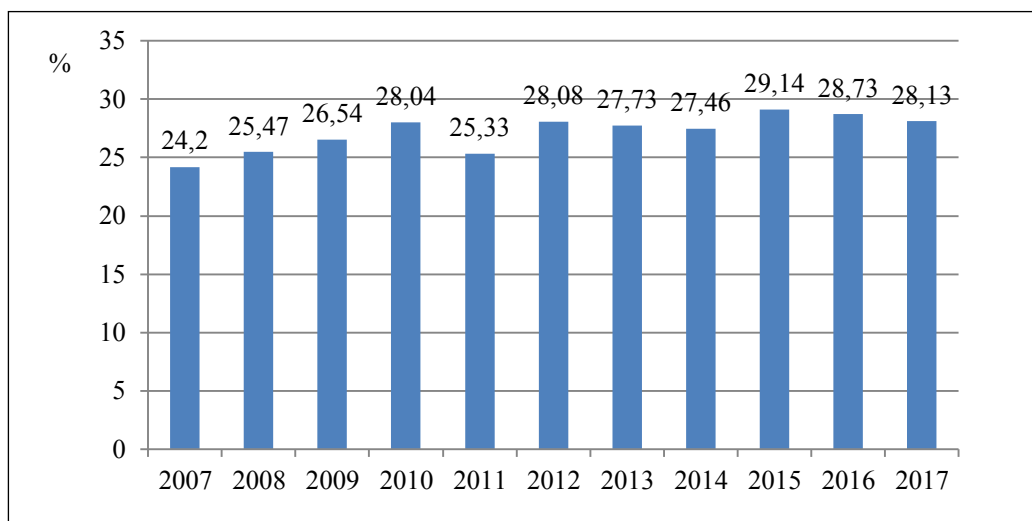
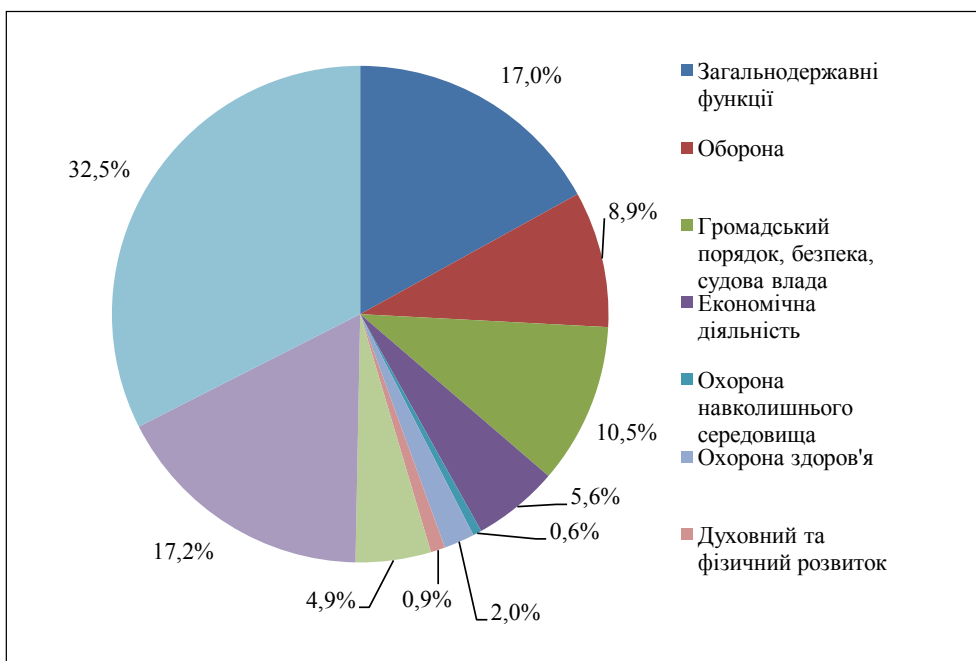

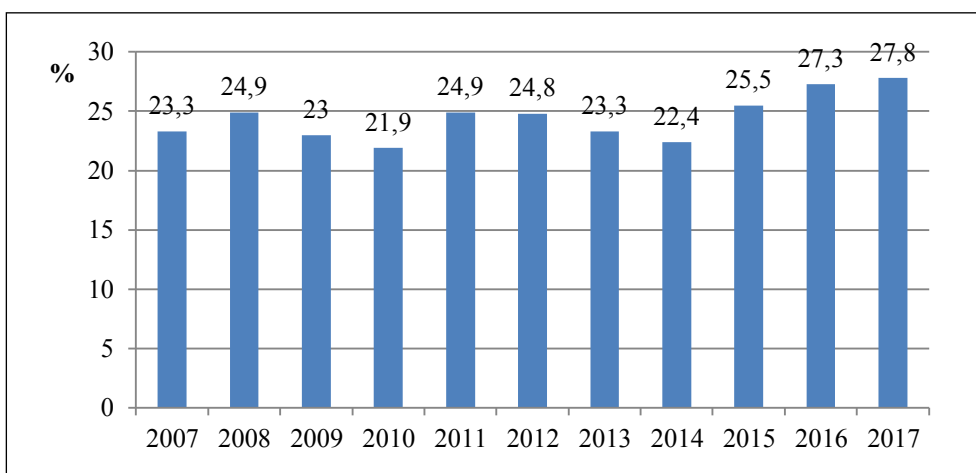
Рис. 2. Динаміка видатків державного бюджету України у 2007–2017 рр., % від ВВП

Джерело: складено за [9]

Рис. 3. Структура видатків державного бюджету України в 2018 р.

Джерело: складено за [9]

Рис. 4. Рівень податкового навантаження на економіку України в 2007–2017 рр., % ВВП

Джерело: складено за [3]

Як показник, що відображає вплив грошово-кредитної політики, пропонується використовувати обсяг грошової маси. Обсяг та структура грошової маси відображають рівень розвитку економіки країни і складаються з активної та пасивної частин: активна частина – грошові кошти, які реальні обслуговують грошовий обіг; пасивна частина – грошові накопичення, залишки на рахунках, що можуть слугувати платіжними засобами [11]. Структура грошової маси розкривається через грошові агрегати, які різняться за ступенем ліквідності та дають змогу визначити ступінь її розвитку та шляхи стабілізації. В Україні, відповідно

до методологічних правил НБУ, виділяють грошові агрегати такого складу: M_0 включає готівкові кошти в обігу поза депозитними корпораціями; M_1 включає грошовий агрегат M_0 та переказні депозити в національній валюті; M_2 включає грошовий агрегат M_1 та переказні кошти в іноземній валюті й інші депозити; M_3 (грошова маса) включає грошовий агрегат M_2 та цінні папери, крім акцій [11]. Для оцінки ступеня забезпеченості економіки грошовими коштами використовується коефіцієнт монетизації, розрахований як відношення агрегату M_2 до ВВП (рис. 5). Цей коефіцієнт є показовим під час дослідження та контролю грошової маси,

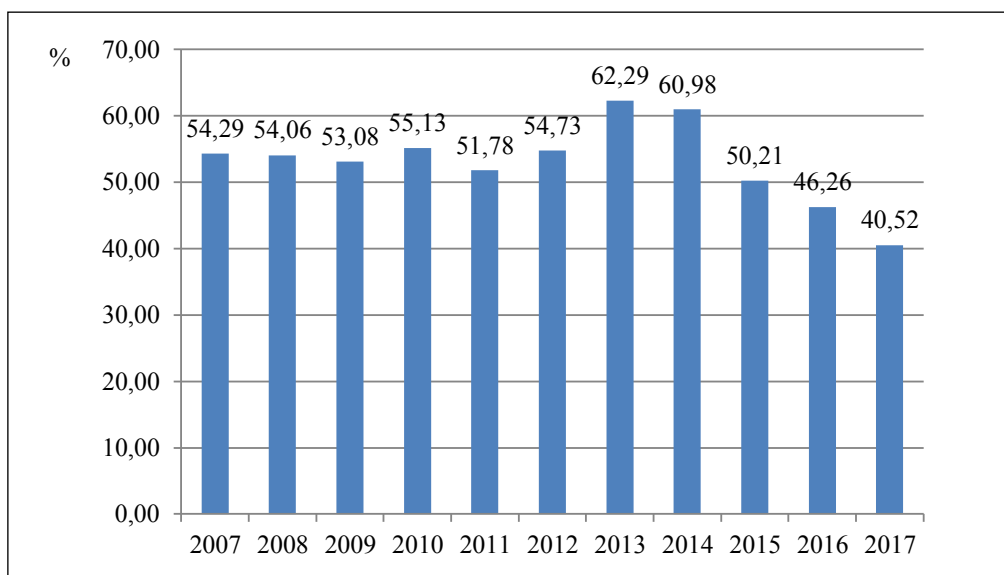

Рис. 5. Рівень монетизації економіки України в 2007–2017 рр.

Джерело: розраховано на основі даних [9]

розроблення заходів запобігання безконтрольному росту грошової маси в умовах недостатності товарної пропозиції [11].

Найвищий рівень монетизації економіки спостерігався у 2013–2014 рр. і становив понад 60%. Однак цей рівень є нижчим, аніж у розвинутих країнах, де він становить 70–80% [2]. Протягом останніх трьох років спостерігається негативна тенденція зниження рівня монетизації економіки України.

Для дослідження впливу грошово-кредитної та податково-бюджетної політики на споживчий ринок пропонуємо застосовувати метод регресійного аналізу. Як зазначалося вище, одним із провідних показників функціонування споживчого ринку є обсяг роздрібного товарообороту, тому нами буде досліджено вплив грошово-кредитної та податково-бюджетної політики держави на динаміку роздрібного товарообороту. Як вхідні параметри моделі пропонується визначити такі: x_1 – видатки держбюджету; x_2 – грошова маса (агрегат M_2); x_3 – рівень податкового навантаження на економіку України. Вхідні дані для проведення аналізу було прологарифмовано з метою їх нормалізації. Отримана функціональна залежність має вигляд (1):

$$y = -0,9 + 0,09x_1 + 0,93x_2 - 0,01x_3 \quad (1)$$

Для перевірки адекватності знайденого рівняння залежності проаналізуємо основні показники оцінки адекватності. Оскільки коефіцієнт детермінації ($R^2=0,989$) наближається до одиниці і вищий за нормоване значення ($R^2_{норм}=0,984$), варіація залежної змінної значною мірою визначається варіацією незалежних змінних. Тобто 99% змін показника пояснюється включеними у регресію факторами. Коефіцієнт кореляції ($R=0,995$) також близький до одиниці, тому існує тісний зв'язок усіх

незалежних змінних із залежною змінною y . Для отриманої моделі розрахункове значення критерію Фішера ($F_{розр}$) становить 212,06, що більше за критичне значення $F_{табл}(3;7;0,05)=4,35$. Отже, знайдене рівняння залежності з імовірністю 95% адекватне вихідним даним. Це означає, що за зростання видатків держбюджету на 1% відбудеться зростання роздрібного товарообороту на 0,09%. За зростання грошової маси на 1% спостерігатиметься зростання товарообороту на 0,93%, а зростання податкового навантаження на 1% призведе до зниження товарообороту на 0,01%.

Висновки з проведеного дослідження. Аналіз параметрів моделі підтверджує попередні висновки щодо впливу грошово-кредитної та податково-бюджетної політики на споживчий ринок. Високий рівень податкового навантаження дійсно призводить до дестимуляції споживчого ринку, а монетизація, навпаки, стимулює його функціонування. Зростання видатків держбюджету також має позитивний вплив на динаміку товарообороту.

Таким чином, проведені розрахунки свідчать про наявність взаємозв'язку між ефективністю застосування інструментів грошово-кредитної та податково-бюджетної політики і функціонуванням споживчого ринку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Адаменко І.П. Фінансова політика як інструмент соціально-економічного розвитку країни. Бізнес Інформ. 2014. № 3. С. 341–345.
2. Бова Н.В. Динаміка змін грошової маси та її вплив на формування депозитної політики банку. Молодий вчений. 2015. № 10(25). С. 91–94.
3. Бюджет України. URL: <http://cost.ua/budget/revenue/>.

4. Бьюкенен Дж.М., Мак-грейв Р.А. Суспільні фінанси та суспільний вибір. Два протилежних бачення держави. Київ: Академія, 2004. 175 с.

5. Жак О.П. Координація грошово-кредитної та податково-бюджетної політики на стадії їх розробки. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/53846/5/Zhak_monetary_policy.pdf1.pdf.

6. Кейнс Д. Общая теория занятости, процента и денег. Москва: Гелиос АРВ, 1999. 352 с.

7. Лук'яненко І., Сидорович М. Бюджетно-податкова політика України: нові виклики: монографія. Київ: НАУКМА, 2014. 229 с.

8. Мануїлов О.В. Посилення координації грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики як інструмент забезпечення макроекономічної стабільності. Наукові праці НДФІ. 2017. № 2(79). С. 77–87.

9. Минфин – все о финансах: новости, курсы валют, банки. URL: <https://index.minfin.com.ua>.

10. Никифоров А.Є., Дибя В.М., Парнюк В.О. Податкове стимулювання інноваційної діяльності. Фінанси України. 2009. № 5. С. 78–86.

11. Омельченко О.І., Рац О.М. Аналіз та регулювання грошової маси України. Ефективна економіка. 2018. № 3. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/54.pdf.

12. Самуельсон П. Економіка. Львів: Світ, 1993. 493 с.

13. Шыбаева Н.В., Бабан Т.О. Бюджетно-податкова політика: теорія та практика застосування в Україні. Фін.-кредит. діяльність: проблеми теорії та практики. 2016. Вип. 1. С. 147–156.

14. Ярема Б.П., Ситник Н.С. Бюджетно-податкова політика України та напрями її реалізації. Вісник Хмельницького національного університету. 2016. № 2. С. 75–80.

15. Friedman M. Capitalism and Freedom, Chicago: The University of Chicago Press, 2002. 230 p.

16. Hayek F. The Pure Theory of Capital. Chicago: The University of Chicago Press, 2007. 464 p.

REFERENCES:

1. Adamenko I.P. (2014) Finansova polityka yak instrument sotsialno-ekonomichnoho rozvytku krainy [Financial policy as an instrument of socio-economic development of the country]. *Biznes Inform*, no. 3, pp. 341-345.

2. Bova N. V. (2015) Dynamika zmin hroshovoi masy ta yii vplyv na formuvannia depozytnoi polityky banku [Dynamics of changes in the money supply and its influence on the formation of the deposit policy of the bank]. *Molodyi vchenyi*, vol. 10, no. 25, pp. 91-94.

3. Biudzhnet Ukrainy. URL.: <http://cost.ua/budget/revenue/>

4. Biukenen Dzh. M., Makhreiv R.A. (2004) Suspilni finansy ta suspilnyi vybir. Dva protylezhnykh bachennia derzhavy [Public finances and social choice. Two opposing views of the state]. Kyiv: Akademiia. (in Ukrainian).

5. Zhak O.P. Koordynatsiia hroshovo-kredytnoi ta podatkovu-biudzhnetnoi polityky na stadii yikh rozrobky [Coordination of monetary and fiscal policy at the stage of their development]. URL.: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/53846/5/Zhak_monetary_policy.pdf1.pdf

6. Keins D. (1999) Obshchaia teoriya zaniatosty, protsenta y deneh [The General Theory of Employment, Interest and Money]. Moscow : Helyos ARV. (In Russian)

7. Luk`yanenko I., Sydorovych M. (2014) Biudzhnetno-podatкова polityka Ukrainy: novi vyklyky [Fiscal policy Ukraine: new challenges]. Kyiv: NaUKMA. (in Ukrainian).

8. Manuilov O. V. (2017) Posylennia koordynatsii hroshovo-kredytnoi ta biudzhnetno-podatkovoi polityky yak instrument zabezpechennia makroekonomichnoi stabilnosti [Strengthening coordination of monetary and fiscal policy as a tool for ensuring macroeconomic stability]. *Naukovi pratsi NDFI*, vol. 2, no. 79, pp. 77-87.

9. Myfnyn — vse o fynansakh: novosty, kursy valiut, banky [Finance Ministry – all about finances: news, exchange rates, banks]. URL.: <https://index.minfin.com.ua>

10. Nykyforov A.Ye., Dyba V.M., Parniuk V.O. (2009) Podatkove stymuliuvannia innovatsiinoi diialnosti [Tax incentives for innovation]. *Finansy Ukrainy*, no 5, pp. 78–86.

11. Omelchenko O.I., Rats O.M. (2018) Analiz ta rehulivannia hroshovoi masy Ukrainy [Analysis and regulation of the money supply of Ukraine]. *Efektynva ekonomika*, no3. URL.: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/54.pdf

12. Samuelson P. (1993) *Ekonomika* [Economics]. Lviv : Svit. (in Ukrainian).

Shybaieva N.V., Baban T.O. (2016) Biudzhnetno-podatкова polityka: teoriia ta praktyka zastosuvannia v Ukraini [Budgetary and Tax Policy: Theory and Practice of Application in Ukraine]. *Fin.-kredyt. diialnist: problemy teorii ta praktyky*, vol. 1, pp. 147-156.

14. Yarema B. P., Sytnyk N. S. (2016) Biudzhnetno-podatкова polityka Ukrainy ta napriamy yii realizatsii [Budget and tax policy of Ukraine and directions of its realization]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, vol 2, pp. 75-80.

15. Friedman M. (2002) *Capitalism and Freedom*, Chicago: The University of Chicago Press.

16. Hayek F. (2007) *The Pure Theory of Capital*. Chicago: The University of Chicago Press

Yahno T.P. PhD in Economics, Associate Professor
Lviv University of Trade and Economics**Husakovska T.O.**PhD in Economics, Associate Professor
Poltava University of Economics and Trade**MONETARY AND FISCAL POLICY OF UKRAINE ARE AS FACTORS
OF THE DEVELOPMENT OF CONSUMER MARKET**

The financial policy of the state is one of the most important tools for stimulating the development of the national economy. Scientists have investigated the impact of financial policy of the state and its components on indexes of socio-economic development of the country: the level of GDP, inflation, income of the population etc. At the same time, the relationship between the use of financial policy tools and indexes of functioning the consumer market remains insufficiently researched.

The purpose of the article is to do the analyze of the relationship between monetary and fiscal policy of the state and the dynamics of the consumer market.

Indexes of the consumer market state are as a reflection of the level of socio-economic development of the country. In addition, the activation of the consumer market is an incentive for the positive dynamics of economy as a whole. In the article it was considered the impact of monetary and fiscal policy on functioning the consumer market. The volume of money supply has been used as an index reflecting the impact of monetary policy. For the analysis of the impact of fiscal policy, the indexes of the State budget expenditures and the level of tax burden have been investigated. The study of the impact of monetary and fiscal policy on the consumer market was carried out by applying a regression analysis of the impact of the level of expenditures of the State Budget, the volume of money supply and the level of tax burden on the Ukrainian economy on the dynamics of retail trade turnover. The parameters of the received model have allowed to confirm the presence of influence of monetary and fiscal policy on the consumer market. A high level of tax burden leads to the dismantling of of the consumer market, and monetization, by contrast, stimulates its functioning. The growth of expenditures of the State Budget also has a positive impact on the dynamics of trade turnover.

The conducted calculations prove the presence of a link between the effectiveness of the use of monetary and fiscal policy tools and functioning the consumer market.